II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2021/1253,

21. aprill 2021,

millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2017/565 seoses jätkusuutlikkustegurite, -riskide ja -eelistustega arvestamise lõimimisega teatavatesse investeerimisühingute suhtes kohaldatavatesse organisatsioonilistesse nõuetesse ja tegutsemistingimustesse

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL, ([1]) eriti selle artikli 16 lõiget 12, artikli 24 lõiget 13 ja artikli 25 lõiget 8,

ning arvestades järgmist:

(1) Üleminek vähese CO_2 heitega, jätkusuutlikumale, ressursitõhusale ringmajandusele kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega on liidu majanduse pikaajalise konkurentsivõime tagamisel keskse tähtsusega. 2016. aastal sõlmis liit Pariisi kokkuleppe ([2]). Selle artikli 2 lõike 1 punktis c on sätestatud eesmärk tugevdada kliimamuutustele reageerimist muu hulgas seeläbi, et rahastamisvood viiakse kooskõlla vähese kasvuhoonegaaside heitega ja kliimamuutute suhtes vastupanuvõimelisema arengu saavutamisega.

(2) Seda keerulist ülesannet arvesse võttes esitas komisjon 2019. aasta detsembris Euroopa rohelise kokkuleppe ([3]). Tegemist on uue majanduskasvu strateegiaga, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb anda investoritele nende investeeringutega seoses selgeid signaale, et vältida varade kasutuskõlbmatuks muutumist ja kaasata jätkusuutlikku rahastust.

(3) 2018. aasta märtsis avaldas komisjon jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskava, ([4]) milles on kehtestatud nõudlik ja laiaulatuslik jätkusuutliku rahastamise strateegia. Üks tegevuskavas sätestatud eesmärkidest on suunata kapitalivood ümber jätkusuutlikesse investeeringutesse, et tagada kestlik ja kaasav majanduskasv. 2018. aasta mais avaldatud seadusandlike algatuste aluseks olnud mõjuhinnang ([5]) näitas vajadust selgitada, et investeerimisühingud peaksid osana oma kohustustest klientide ja potentsiaalsete klientide ees arvestama ka jätkusuutlikkusteguritega. Investeerimisühingud ei peaks seega pidevalt arvesse võtma üksnes kõiki asjakohaseid finantsriske, vaid ka

([1]) ELT L 173, 12.6.2014, lk 349.
([2]) Nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 282, 19.10.2016, lk 1).
([3]) COM(2019) 640 final.
([4]) COM(2018) 97 final.
([5]) SWD(2018) 264 final.

kõiki Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/2088 ([6]) osutatud asjakohaseid jätkusuutlikkusriske, mis võivad tekkimise korral avaldada reaalset või potentsiaalset olulist negatiivset mõju investeeringu väärtusele. Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2017/565 ([7]) pole jätkusuutlikkusriskidele sõnaselgelt viidatud. Seetõttu ning selleks, et tagada sisemenetluste ja organisatsioonilise korra nõuetekohane rakendamine ja järgimine, tuleb selgitada, et investeerimisühingute protsessid, süsteemid ja sisekontroll peaksid kajastama jätkusuutlikkusriske ning et nende riskide analüüsimiseks on vaja tehnilist suutlikkust ja teadmisi.

(4) Et säilitada investorikaitse kõrge tase, peaksid investeerimisühingud kliendi või potentsiaalse kliendi huve kahjustada võivate huvide konfliktide liikide kindlakstegemisel võtma arvesse selliseid huvide konflikte, mis tulenevad kliendi jätkusuutlikkuseelistuste kaasamisest. Olemasolevate klientide puhul, kelle jaoks sobivuse hindamine on juba läbi viidud, peaks investeerimisühingutel olema võimalik teha olemasoleva sobivushinnangu järgmisel korrapärasel ajakohastamisel kindlaks kliendi isiklikud jätkusuutlikkuseelistused.

(5) Investeerimisnõustamise ja portfelli valitsemise teenuseid osutavad investeerimisühingud peaks olema võimelised soovitama oma klientidele ja potentsiaalsetele klientidele sobivaid finantsinstrumente ja seega küsima küsimusi, millega tehakse kindlaks kliendi isiklikud jätkusuutlikkuseelistused. Kooskõlas investeerimisühingu kohustusega tegutseda oma klientide huvides peaksid klientidele ja potentsiaalsetele klientidele antud soovitused kajastama nende klientide väljendatud finantseesmärke ja jätkusuutlikkuseelistusi. Seepärast tuleb selgitada, et investeerimisühingutel peaks olema kehtestatud asjakohane kord tagamaks, et jätkusuutlikkustegurite arvestamisega nõustamisprotsessis ja portfelli valitsemises ei kaasne ebasobivate toodete müük ega finantsinstrumentide või strateegiate eksitav kujutamine jätkusuutlikkuseelistustele vastavatena, kui need tegelikult nendele ei vasta. Et selliseid teguviise või eksitamist vältida, peaksid investeerimisnõustamist pakkuvad investeerimisühingud enne kliendi või potentsiaalse kliendi võimalike jätkusuutlikkuseelistuste kohta küsimist kõigepealt hindama tema muid investeerimiseesmärke, ajakava ja individuaalseid asjaolusid.

(6) Praeguseks on välja töötatud erineva jätkusuutlikkustasemega finantsinstrumendid. Et võimaldada klientidel või potentsiaalsetel klientidel mõista erinevaid jätkusuutlikkustasemeid ja teha jätkusuutlikkuse seisukohast teadlikke investeerimisotsuseid, peaksid investeerimisnõustamise ja portfelli valitsemise teenuseid osutavad investeerimisühingud selgitama erinevust järgimiste vahel: ühelt poolt finantsinstrumendid, mis hõlmavad sellisesse majandustegevusse tehtavate jätkusuutlike investeeringute miinimumosa, mis kvalifitseerub keskkonnasäästlikuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 ([8]) alusel, jätkusuutlikud investeeringud, mis on määratletud määruse (EL) 2019/2088 artikli 2 punktis 17, ja finantsinstrumendid, mis võtavad arvesse peamist negatiivset mõju jätkusuutlikkusteguritele ja mida võib soovitada kliendi isiklikele jätkusuutlikkuseelistustele vastavatena, ning teiselt poolt muud kõnealuste erijoonteta finantsinstrumendid, mida ei tohiks soovitada klientidele või potentsiaalsetele klientidele, kellel on isiklikud jätkusuutlikkuseelistused.

(7) Tuleb pöörata tähelepanu rohepesu probleemile, mis seisneb eelkõige ebaõiglase konkurentsieelise saamises seeläbi, et finantsinstrumenti soovitatakse keskkonnasõbraliku või jätkusuutlikuna, kui see tegelikult ei vasta põhilistele keskkonna- või muudele jätkusuutlikkusega seotud standarditele. Ebasobivate toodete müügi ja rohepesu vältimiseks ei tohiks investeerimisühingud soovitada finantsinstrumente kui isiklikele jätkusuutlikkuseelistustele vastavaid instrumente või otsustada kaubelda nende kui isiklikele jätkusuutlikkuseelistustele vastavate finantsinstrumentidega, kui need finantsinstrumendid neile eelistustele ei vasta. Investeerimisühingud peaksid selgitama oma klientidele või potentsiaalsetele klientidele, mis põhjusel nad seda ei tee, ja need põhjused dokumenteerima.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris (ELT L 317, 9.12.2019, lk 1).

([7]) Komisjoni 25. aprilli 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/565, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL seoses investeerimisühingute suhtes kohaldatavate organisatsiooniliste nõuete ja tegutsemistingimustega ning nimetatud direktiivi jaoks määratletud mõistetega (ELT L 87, 31.3.2017, lk 1).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

(8) Tuleb selgitada, et isiklikele jätkusuutlikkuseelistustele mittevastavaid finantsinstrumente võivad investeerimisühingud siiski soovitada, kuid mitte toodetena, mis vastavad isiklikele jätkusuutlikkuseelistustele. Selleks et klientidele või potentsiaalsetele klientidele saaks anda täiendavaid soovitusi juhul, kui finantsinstrumendid ei vasta kliendi jätkusuutlikkuseelistustele, peaks kliendil olema võimalus kohandada teavet oma jätkusuutlikkuseelistuste kohta. Selleks et hoida ära ebasobivate toodete müüki ja rohepesu, peaksid investeerimisühingud kliendi otsuse ja kohandamist toetavad kliendi selgitused dokumenteerima.

(9) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) 2017/565 vastavalt muuta.

(10) Pädevatele asutustele ja investeerimisühingutele tuleks anda piisavalt aega käesolevas määruses esitatud uute nõuetega kohanemiseks. Seepärast tuleks selle kohaldamine edasi lükata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määruse (EL) 2017/565 muudatused

Delegeeritud määrust (EL) 2017/565 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklile 2 lisatakse punktid 7, 8 ja 9:

„7) „jätkusuutlikkuseelistused“ – kliendi või potentsiaalse kliendi otsus selle kohta, kas ja mil määral tuleb tema investeeringusse kaasata üks või mitu järgmistest finantsinstrumentidest:

a) finantsinstrument, mille puhul klient või potentsiaalne klient määrab kindlaks, et miinimumosa investeeritakse keskkonnasäästlikesse investeeringutesse, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 (*) artikli 2 punktis 1;

b) finantsinstrument, mille puhul klient või potentsiaalne klient määrab kindlaks, et miinimumosa investeeritakse jätkusuutlikesse investeeringutesse, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/2088 (**) artikli 2 punktis 17;

c) finantsinstrument, mille puhul võetakse arvesse põhilist negatiivset mõju jätkusuutlikkusteguritele ja mille puhul klient või potentsiaalne klient määrab kindlaks kvalitatiivsed või kvantitatiivsed elemendid, mis arvessevõtmist tõendavad;

8) „jätkusuutlikkustegurid“ – määruse (EL) 2019/2088 artikli 2 punktis 24 määratletud jätkusuutlikkustegurid;

9) „jätkusuutlikkusriskid“ – määruse (EL) 2019/2088 artikli 2 punktis 22 määratletud jätkusuutlikkusriskid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris (ELT L 317, 9.12.2019, lk 1).“

2) Artikli 21 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Selle lõikes sätestatud nõuete täitmisel võtavad investeerimisühingud arvesse jätkusuutlikkusriske.“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„Selles lõikes sätestatud nõuete täitmisel võtavad investeerimisühingud arvesse ühingu äritegevuse laadi, ulatust ja keerukust ning äritegevuse käigus osutatavate investeerimisteenuste ja investeerimistegevuste laadi ja ulatust.“

3) Artikli 23 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kehtestavad ja rakendavad asjakohase riskijuhtimise poliitika ja menetlused, milles määratakse kindlaks ühingu tegevuse, protsesside ja süsteemidega seotud riskid ning vajaduse korral määratakse ühingu riskitaluvuse tase, ning kohaldavad neid jätkuvalt. Seda tehes võtavad investeerimisühingud arvesse jätkusuutlikkusriske;“.

4) Artikkel 33 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 33*

Klienti kahjustada võivad huvide konfliktid

(direktiivi 2014/65/EL artikli 16 lõige 3 ja artikkel 23)

Investeerimisühingud võtavad investeerimis- või kõrvalteenuste või nende kombinatsiooni osutamisest tulenevate kliendi huvisid – sealhulgas tema jätkusuutlikkuseelistusi – kahjustada võivate huvide konfliktide liikide kindlaksmääramisel miinimumnõuetena arvesse seda, kas investeerimisühing, asjaomane isik või ühingu kontrollimisega otseselt või kaudselt seotud isik on tulenevalt investeerimis- või kõrvalteenuste osutamisest või investeerimistegevusest või muul põhjusel mõnes järgmistest olukordadest:

a) on tõenäoline, et ühing või kõnealune isik saab kliendi arvel rahalist kasu või väldib rahalist kahju;

b) kliendile osutatud teenuse või kliendi nimel tehtud tehingu tulemuse puhul erinevad ühingu või kõnealuse isiku huvid kliendi huvidest;

c) ühingul või kõnealusel isikul on rahaline või muu stiimul eelistada kliendi huvidele mõne teise kliendi või klientide grupi huve;

d) ühing või kõnealune isik on tegev kliendiga samas ettevõtlusvaldkonnas;

e) ühing või kõnealune isik saab muult isikult kui klient seoses kliendile osutatava teenusega hüvesid rahalise või mitterahalise hüve või teenuse kujul.“

5) Artikli 52 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Investeerimisühingud peavad kirjeldama järgmist:

a) arvessevõetavate finantsinstrumentide liigid;

b) finantsinstrumentide valik ja iga instrumendi liigi puhul analüüsitud pakkujad vastavalt teenuse ulatusele;

c) kui see on asjakohane, finantsinstrumentide valikuprotsessis arvesse võetud jätkusuutlikkustegurid;

d) sõltumatu nõustamise korral, kuidas osutatud teenus vastab sõltumatu investeerimisnõustamise tingimustele, ning tegurid, mida võetakse arvesse valikuprotsessis, mida investeerimisühing kasutab finantsinstrumentide soovitamiseks, sealhulgas finantsinstrumentide riskid, kulud ja keerukus.“

6) Artiklit 54 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) tehing vastab asjaomase kliendi investeerimiseesmärkidele, sealhulgas kliendi riskitaluvusele ja jätkusuutlikkuseelistustele;“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kliendi või potentsiaalse kliendi investeerimiseesmärke käsitlev teave hõlmab vajaduse korral teavet selle kohta, kui kaua klient soovib investeeringut hoida, ning tema riskivõtmiseelistuste, riskitaluvuse, investeeringu eesmärgi ja lisaks jätkusuutlikkuseelistuste kohta.“;

c) lõige 9 asendatakse järgmisega:

„9. Investeerimisühingud rakendavat piisavat poliitikat ja korda (ning on võimelised seda tõendama), et tagada, et nad mõistavad nende klientidele valitud investeerimisteenuste ja finantsinstrumentide laadi, omadusi, sealhulgas kulusid ja riske, ning klientide jätkusuutlikkuseelistusi ning et nad hindavad, võttes samal ajal arvesse kulusid ja keerukust, kas samaväärsed investeerimisteenused või finantsinstrumendid võivad vastata nende kliendi profiilile.“;

d) lõige 10 asendatakse järgmisega:

„10. Investeerimisnõustamise või väärtpaberiportfelli valitsemise teenuse pakkumisel ei anna investeerimisühing soovitust ega otsusta kaubelda, kui ükski teenus või instrument ei ole kliendi jaoks sobiv.

Investeerimisühing ei soovita finantsinstrumente ega otsusta kaubelda selliste instrumentidega kui kliendi või potentsiaalse kliendi jätkusuutlikkuseelistustele vastavate instrumentidega, kui need finantsinstrumendid nendele eelistustele ei vasta. Investeerimisühing selgitab oma kliendile või potentsiaalsele kliendile, mis põhjusel ta seda ei tee, ja dokumenteerib need põhjused.

Kui ükski finantsinstrument ei vasta kliendi või potentsiaalse kliendi jätkusuutlikkuseelistustele ja klient otsustab oma jätkusuutlikkuseelistusi kohandada, dokumenteerib investeerimisühing kliendi otsuse, sealhulgas kõnealuse otsuse põhjused.“;

e) lõike 12 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„12. Investeerimisnõustamist pakkudes esitavad investeerimisühingud jaekliendile aruande, mis hõlmab pakutud nõustamise kokkuvõtet ning milles on selgitatud, kuidas on antud soovitus jaekliendile sobiv, sealhulgas seda, kuidas see vastab kliendi investeerimiseesmärkidele ja isiklikele asjaoludele seoses nõutava investeerimise tähtajaga, kliendi teadmistele ja kogemustele, kliendi suhtumisele riski, tema suutlikkusele kanda kahjumit ning tema jätkusuutlikkuseelistustele.“;

f) lõikesse 13 lisatakse uus lõik:

„Nõuded klientide või potentsiaalsete klientide jätkusuutlikkuseelistustele vastamise kohta, kui need on asjakohased, ei muuda esimeses lõigus sätestatud tingimusi.“

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 2. augustist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 21. aprill 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN